Speech Sophie in 't Veld Congres 16 april 2010

Democraten,

Op 9 juni kiezen we een nieuwe Tweede Kamer. Verkiezingen gaan bij uitstek over de toekomst, over die stip op de horizon, over richting kiezen. Verkiezingsprogramma's gaan niet over een mathematische exercitie met geld en cijfers. Het Centraal Plan Bureau is geen kieswijzer, maar alleen een test van de fiscale houdbaarheid van verkiezingsbeloften. Wat telt is het toekomstbeeld dat ons voor ogen staat, en de weg er naar toe.

Deze Kamerverkiezingen gaan óók over onze visie op de rol van Nederland in Europa in de komende jaren. Europa staat in de komende vier jaar voor ingrijpende besluiten. De Tweede Kamer en ook de Nederlandse regering zullen daarin stelling moeten nemen. Daarvoor is moed nodig, en een lange termijn blik. D66 heeft die moed en visie.

D66 is bij uitstek de partij die voor de troepen uit loopt, die moeilijke kwesties aan de orde durft te stellen wanneer anderen er nog niet eens aan durven dènken. Daarmee zoeken we niet de gemakkelijkste weg. Verhoging van de AOW leeftijd, aanpakken van de hypotheekrente-aftrek, modernisering van het ontslagrecht: allemaal thema's die al jaren geleden door D66 werden geagendeerd. D66 durfde te pleiten voor burgerrechten en privacy,en voor tolerantie en respect voor de ander, in tijden dat angst voor terreur en weerzin tegen immigratie luidruchtig de boventoon voeren.

En D66 durft ook te kiezen voor een sterk Europa, tegen de heersende trend in.

En op 4 juni vorig jaar werden onze durf en visie beloond. De uitslag van de Europese verkiezingen en de Gemeenteraadsverkiezingen laten zien dat mensen waardering hebben voor een partij die niet bang is voor de kiezer.

En vandaag spreek ik U dan ook met nog meer plezier toe dan gewoonlijk. Want vandaag spreek ik namens de nieuwe driemansdelegatie van D66 in het Europees Parlement. Met Uw steun en inzet

heeft D66 op 4 juni vorig jaar een klinkende verkiezingsoverwinning behaald. Met de komst van Marietje Schaake en Gerben Jan Gerbrandy, heeft D66 een ijzersterk team in Europa. Ik ben heel blij met mijn twee enthousiaste, competente collega's, die in korte tijd hun positie in het Parlement hebben gevestigd. Met onze strategisch gekozen portefeuilles dekken we de hele D66 vernieuwingsagenda af: economie, innovatie, onderwijs, begroting en duurzaamheid. Marietje sleept Europa de 21e eeuw in, met haar initiatieven voor nieuwe media, vrijheid op het internet en internet vaardigheden. Mister Gerben Jan Biodiversity Gerbrandy beschermt bedreigde diersoorten (ik durf in zijn bijzijn geen broodje tonijnsalade meer te nuttigen), maar maakt zich ook hard voor patiëntenrechten.

De ALDE fractie, het Europese D66, is in het Europees Parlement de drijvende kracht achter de agenda voor de toekomst in Europa. Onze fractievoorzitter Guy Verhofstadt zet op zijn eigen energieke en visionaire wijze de agenda voor Europa, en schuwt daarbij de taboes niet. Verhofstadt is met zijn brede vergezichten een verfrissend geluid te midden van het benauwde, angstige korte termijn denken. Daar waar Alexander Pechtold in Nederland de stip op de horizon zet, doet Verhofstadt dat in Europa. D66 kan zich uitstekend vinden in zijn visionaire aanpak. Collega Van Baalen moet er nog een beetje aan wennen..

Ook al gaan deze verkiezingen over de Tweede Kamer, D66 verliest niet uit het oog dat Nederland integraal onderdeel is van Europa, en dat Europa de komende tijd voor belangrijke besluiten staat, waar ook Nederland een standpunt zal moeten bepalen. Dezer dagen moest Nederland bijvoorbeeld belangrijke besluiten nemen over het ondersteunen van Griekenland. Er zullen in de komende paar jaar fundamentele veranderingen in de eurozone moeten worden doorgevoerd. Ook moeten we dit jaar besluiten of we een echt Europees economisch beleid gaan voeren, misschien een economische regering. Tijdens de komende kabinetsperiode wordt ook een nieuwe Europese meerjarenbegroting voor 7 jaar uitonderhandeld. Hervormingen van de pensioenstelsels in Europa staan op de agenda, maar ook het creëren van een Europese energiemarkt. Dus U ziet: de nieuw gekozen Kamer en het Kabinet zullen over veel cruciale Europese zaken moeten besluiten.

Daarom hebben kiezers er recht op te weten waar een partij staat in Europese kwesties, en wat de inzet zal zijn als die partij gaat regeren. Welke economische koers vaart de PvdA: staan ze voor een open en vrije interne markt, of keren de socialisten terug naar protectionisme en het re-nationaliseren van bedrijven? Gaat bij de VVD het liberalisme, of juist het Euro-sceptisch nationalisme de boventoon voeren?

In de stemhokjes op 9 juni stemt U ook voor de Nederlandse inzet in het Europese economische beleid. U kunt kiezen voor een open, vrije interne markt voor ondernemers en werknemers, of voor protectionisme en nationalisme. U kunt kiezen voor investeringen in innovatie en toponderzoek, of voor het overeind houden van verouderde industrieën. U kunt kiezen voor Nederland als centrum voor een gezonde internationale financiële sector, of U kunt kiezen voor de Madurodambankjes van Wouter Bos. U kunt kiezen voor meer van hetzelfde met de conservatieven van Links en van Rechts, of voor een toekomst vol nieuwe kansen en mogelijkheden, met D66.

Overal staan de politieke discussies volledig in het teken van de gevolgen van de economische crisis en de noodzaak om te bezuinigen. Maar laten we één ding niet vergeten: **niets duurt eeuwig, ook de economische crisis niet**! Bij alle politieke keuzes moeten we verder kijken dan de huidige situatie. Ook en juist als het economisch tegen zit moeten we ambitieus en inventief zijn, en creatieve oplossingen vinden waarmee Europa koploper wordt en blijft in de wereld. De komende jaren gaan niet alleen over economische problemen, maar juist over onze ambities voor de toekomst.

Nederland heeft zijn welvaart voor een groot deel te danken aan de Europese interne markt. 75% van onze export gaat naar EU landen. Als de Europese economie kwakkelt, gaan er in Nederland banen verloren.

D66 ziet het belang van een open Europese markt. Daar liggen de kansen, voor wie ze wil pakken. Nederland borrelt en bruist van de creatieve, innovatieve, idealistische, ondernemende enthousiastelingen. (ik vraag me altijd af waar die doemstemming in Nederland toch vandaan komt. Alsof het einde der tijden nabij is. Maar op al mijn bezoeken in het hele land ontmoet ik zo ontzettend

veel mensen die met hun hele ziel en zaligheid aan een droom werken. Een bedrijfje, een spannend nieuw product, een sociaal of creatief project: het stikt van de ambitie en de energie in dit land!)

Een dringende kwestie die niet kan wachten op verkiezingen en lange formaties, is de toestand van de Eurozone. De situatie in Griekenland legt genadeloos bloot dat een gemeenschappelijke munt niet houdbaar en niet geloofwaardig is zonder eigen gemeenschappelijke politieke, bestuurlijke onderbouw. Griekenland is niet het *probleem* , maar een *symptoom* van een zwak muntstelsel zonder instrumenten om de regels te handhaven.

Laat U zich niet in slaap sussen met ferme one-liners als niet van onze belastingcenten, of karikaturen over werkschuwe Zuiderlingen met een aangeboren neiging tot list en bedrog. Dat geeft misschien kortstondig lucht aan onze ergernis over het geknoei met de cijfers. Maar het helpt geen sikkepit in het disciplineren van de eurolanden. De werkelijke zwakte van de euro is het zwijgende herenakkoord, waarbij nationale regeringen geen pottenkijkers uit Europa dulden. Dat systeem laat toe dat in vele, misschien in alle Eurolanden schulden onzichtbaar worden gemaakt, en dat iedereen wegkijkt. Niet alle boekhoudpraktijken zijn illegaal, maar soms wel immoreel. Daarom roept D66 om een onderzoek door het Europees Parlement. Er moet duidelijk worden waar de zwakke plekken in het controlesysteem zitten.

Voor de geloofwaardigheid van de euro, is meer nodig dan de Griekse begroting op orde brengen. Het Stabiliteitspact moet afdwingbaar worden. Europa moet het recht krijgen de boeken te controleren. Als laatste redmiddel hoort de oprichting van een Europees Monetair Fonds ook bij het pakket. En in een uiterst geval moet Europa kunnen ingrijpen in de nationale begroting. Gaat dit ver? Ja. Maar een gemeenschappelijk munt zonder bijbehorend Europees instrumentarium valt uit elkaar.

Voor VVD en PVV zijn meer Europese bevoegdheden onbespreekbaar. Dat is kortzichtig. Met een nationalistische reflex zetten ze de stabiliteit van onze euro op het spel.

Ook bij de PvdA geen voorstellen voor een bindend Stabiliteitspact. De socialisten liepen nooit erg warm voor het Stabiliteitspact en willen ook nu weer de regels voor begrotingstekorten versoepelen. Door onbekommerd potverteren wordt straks een hele generatie zo arm als Job.

D66 is de partij van de vernieuwingsagenda, maar Europa heeft óók een vernieuwingsagenda: EU2020. De Nederlandse regering zal eind juni ook meteen moeten meebesluiten over EU2020, de strategie om van Europa de meest dynamische en duurzame kenniseconomie ter wereld te maken. U zult zeggen Gut, heb ik dat al niet eens vaker gehoord?. Klopt. Tien jaar geleden lanceerden de regeringsleiders een ambitieus plan onder de titel Lissabon Strategie. Het stond vol goede ideeën, maar bij gebrek aan commitment van de Lidstaten is er weinig van terecht gekomen. Is dat erg? Ik vermoed dat weinigen van U nachtenlang in bed hebben liggen woelen en piekeren omdat de Lissabon Strategie mislukte. En toch is er wel aanleiding tot zorg.

Onze welvaart valt of staat met een gezonde Europese economie. Nederlandse banen hangen af van een sterke Europese markt. Banen in de haven van Rotterdam, in de bloeiende Nederlandse gaming industrie, banen bij hoogtechnologische plantenveredelaars, transportbedrijven of grote pakjesbezorgers, banen in de financiële sector, banen in de landbouw of bij instituten voor toponderzoek. Om al die banen te behouden, en om nieuwe banen te creëren is een open, vrije Europese markt onmisbaar voor Nederland.

Sinds de economische crisis staan kapitalisme en vrijhandel in een kwade reuk. De linkse partijen roepen met nauwelijks verholen opwinding zie je wel, de Markt deugt niet!. Voor het gemak vergeten ze dat die vermaledijde vrije markt Europa ook een ongekende welvaartsgroei heeft gebracht, en voor veel mensen de weg uit de armoede heeft betekend. Met het verder afbreken van de bureaucratische en protectionistische obstakels in de interne markt kunnen we talloze nieuwe banen scheppen. Toch niet bepaald een overbodige luxe in tijden van oplopende werkloosheid. Het recept van de PvdA is uit de Oude Doos: renationaliseren van bedrijven, barrières in de interne markt voor diensten, subsidiering van kwakkelende bedrijven en sectoren. Dat is een recept voor economische achteruitgang en verlies van banen.

Daarom moet Nederland voorop lopen in de plannen voor de EU2020 vernieuwingsagenda. Nederland moet zich ervoor inzetten dat EU2020 bindend wordt. Met een beetje afstemming tussen de Lidstaten zijn we er niet. Dat heeft in de afgelopen tien jaar ook niet gewerkt. Als Europa in de mondiale voorhoede wil blijven, zal het meer moeten worden dan 27 losstaande economieën die elkaar uit de markt concurreren, terwijl de VS, China en India breed grijnzend toekijken. Om een leidende speler te blijven in de wereld moet Europa echt gemeenschappelijk economisch beleid gaan voeren.

De belangrijkste grondstof in de 21e eeuwse economie is kennis. Bij een sterke Europese kenniseconomie hoort een echte Europese Gemeenschap voor Onderzoek en Ontwikkeling. Geen lappendeken van 27 keer hetzelfde onderzoek, 27 keer het wiel uitvinden, maar een daadwerkelijke Europese Ruimte voor Toponderzoek met samenwerking en specialisatie. Daar horen ook Europese middelen bij. Maar het CDA wil Europese gelden graag blijven besteden aan een achterhaald landbouwbeleid. De PvdA steekt gelden liefst in subsidies voor verouderde en achterhaalde sectoren. De VVD wil de helft van de Europese begroting afschaffen, maar welke helft is niet duidelijk. De PVV wil liefst de hele begroting afschaffen.

Wat een CDA-VVD-PVV coalitie voor het Europees toponderzoek betekent kan je dan op een bierviltje uitrekenen. Maar in de kenniseconomie geldt des te meer: goedkoop is duurkoop. Voor een dubbeltje kom je niet op de eerste rang. De broekriem moet aangehaald, jazeker, maar korten op kennis leidt tot langdurige economische achteruitgang. Terwijl investeren in kennis op korte en lange termijn groei, banen en welvaart oplevert.

Dat wordt dan ook de inzet van D66 bij de komende onderhandelingen over de Europese meerjarenbegroting. Met handtasjes meppen, en ons geld terugvragen laten we liever aan anderen over. Wij streven niet naar een grotere of kleinere begroting, maar naar een *verantwoorde* begroting waarmee we onze ambities kunnen verwezenlijken. Dat betekent dus: Europees geld voor toponderzoek, voor het ontwikkelen van nieuwe energiebronnen, voor het stimuleren van innovatie

en duurzaamheid in de industrie. Dat betekent ook Europees geld waarmee jongeren in een andere EU Lidstaat vrijwilligerswerk, een stage of studie kunnen doen.

Want voor alle duidelijkheid: de kenniseconomie is niet voorbehouden aan topwetenschappers. De kenniseconomie is van en voor iedereen. Leerlingen, studenten en docenten op àlle onderwijsniveaus, maar ook werkende mensen of ouderen. Juist aan de onderkant van de samenleving moeten we investeren in kennis, vaardigheden en ontwikkeling. Het is niet voor niets dat één van de doelstellingen van de EU2020 strategie is het drastisch verminderen van het aantal jongeren dat voortijdig de school verlaat zonder diploma. Kennis en vaardigheden zijn een absolute voorwaarde om deel te kunnen nemen aan de arbeidsmarkt. Daar heeft iedereen recht op. De organisatie van het onderwijs is een nationale zaak, maar een Europa van kennis en innovatie is meer dan de som van 27 systemen. Ook daarom is D66 De Onderwijspartij.

Europa behoort nog steeds tot het meest welvarende deel van de wereld. Nergens wordt de welvaart zo gedeeld als in Europa, en nergens is de kwaliteit van leven zo hoog als hier. Nergens ter wereld is het sociale vangnet zo uitgebreid, nergens is toegang tot onderwijs en zorg zo breed. Europa zit nog steeds in de voorhoede als het gaat om innovatie of duurzaamheid. Dat is best reden voor trots en dankbaarheid. Maar géén reden om tevreden achterover te leunen. We willen onze hoge kwaliteit van leven graag behouden, ook voor onze kinderen.

Een krachtige, bloeiende Europese economie is essentieel voor onze banen en onze welvaart.

Daarom kiest D66 voor de Europese vernieuwingsagenda. Daarom kiest D66 Europees, ook op 9 juni.

Anders? Ja! D66!

Sophie in 't Veld 16 april 2010